

Sygn. akt I C 2677/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 lutego 2014 r.

Sąd Okręgowy w Płocku Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSR del. Radosław Jeznach

Protokolant: protokolant sądowy Agnieszka Petrykowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 28 lutego 2014 r. w Płocku

sprawy z powództwa Z. G. i S. G.

przeciwko A. W.

o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności

1. pozbawia wykonalności tytuł wykonawczy w postaci zaopatrzonego w klauzulę wykonalności postanowieniem Sądu Rejonowego w Płońsku z dnia 16 lipca 2013 r. w sprawie sygn. akt I Co 834/13 aktu notarialnego sporządzonego przed notariuszem W. K.za numerem Repertorium A (...) w dniu 19 listopada 2010 r.;
2. zasądza od pozwanego A. W. na rzecz Z. G. i S. G. kwoty po 3.617 zł (trzy tysiące sześćset siedemnaście złotych) na rzecz każdego z nich tytułem zwrotu części kosztów procesu.

Sygn. akt I C 2677/13

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 07 października 2013 r. powodowie Z. G.i S. G.wnieśli o pozbawienie w całości wykonalności tytułu wykonawczego w postaci aktu notarialnego sporządzonego w kancelarii notarialnej w K.przed notariuszem W. K.za nr rep. A (...) z dnia 19 listopada 2010 r., zaopatrzonego w klauzulę wykonalności postanowieniem Sądu Rejonowego w Płońsku z dnia 16 lipca 2013 r. w sprawie sygn. akt I Co 834/13 przeciwko S. G.i Z. G.w zakresie § 5 punkt 3) tegoż aktu, z ograniczeniem odpowiedzialności dłużników do kwoty 550 000 zł wraz z zasądzoną od powodów na rzecz pozwanego A. W.kwotą 50 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania; wnieśli również o zasądzenie od pozwanego A. W.na ich rzecz kosztów procesu według norm przepisanych, w tym kwoty 34 zł tytułem dwóch opłat skarbowych od udzielonych pełnomocnictw. W uzasadnieniu pozwu powodowie wskazali, że zgodnie z treścią zawartej w formie aktu notarialnego umowy sprzedaży stu udziałów w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością (...), powodowie zobowiązali się nabyć w/w udziały od pozwanego za kwotę 1 550 000 zł : zapłata miała nastąpić w dwóch transzach – pierwsza w kwocie 550 000 zł uiszczona została w gotówce przed zawarciem umowy (w treści aktu notarialnego zawarto pokwitowanie przyjęcia tej kwoty przez pozwanego), druga zaś – co do zapłaty której powodowie poddali się egzekucji w § 5 pkt 3 aktu na podstawie art. 777 § 1 pkt 4) kpc – w kwocie 1 000 000 zł uiszczona miała zostać w terminie do dnia 23 listopada 2010 r. na wskazany w akcie rachunek bankowy. W dniu 22 listopada 2010 r. powodowie uiszcili pozostałą część ceny w kwocie 1 000 000 zł na rachunek bankowy pozwanego – pomimo tego pozwany wystąpił z wnioskiem o nadanie klauzuli wykonalności aktowi notarialnemu oraz złożył wniosek o wszczęcie egzekucji na podstawie tak uzyskanego tytułu wykonawczego. Jako podstawę prawną roszczenia sformułowanego w pozwie powodowie wskazali art. 840 § 1 pkt 2) kpc podnosząc, iż roszczenie pozwanego wygasło wskutek jego spełnienia zgodnie z treścią zobowiązania wynikającego z aktu notarialnego.

W odpowiedzi na pozew z dnia 14 lutego 2014 r. pozwany A. W. oświadczył, iż cofa oświadczenie woli złożone w § 5 ust. 1 aktu notarialnego z dnia 19 listopada 2010 r. w którym pokwitował odbiór kwoty 550 000 zł jako nie odpowiadające rzeczywistości a więc nieważne i złożone drugiej stronie za jej zgodą dla pozor; wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie na jego rzecz kosztów procesu według norm przepisanych. Pozwany podniósł, że pierwsza część ceny sprzedaży udziałów w spółce (...), to jest kwota 550 000 zł, nie została faktycznie uiszczona ani przed, ani w dacie sporządzenia aktu notarialnego – mimo takich ustaleń między stronami; w dniu sporządzenia aktu notarialnego pozwanemu wręczono natomiast weksel in blanco z deklaracją wekslową z której wynikało, iż pozwany ma prawo wypełnić weksel nie wcześniej niż w dniu 31 marca 2011 r. do maksymalnej kwoty 550 000 zł; weksel wypełniony został w dniu 18 kwietnia 2011 r. wobec niezapłacenia kwoty 550 000 zł. Pozwany oświadczył, iż część otrzymanej od powodów kwoty 1 000 000 zł zaliczył na pierwszą część ceny – wobec powyższego, druga część ceny została uregulowana tylko do kwoty 450 000 zł, a zatem do zapłaty pozostaje nadal kwota 550 000 zł.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny :

W dniu 19 listopada 2010 r. przed notariuszem W. K.w K.za nr rep. A (...) sporządzona została w formie aktu notarialnego umowa sprzedaży, na podstawie której A. W.zbył na rzecz Z. G.i S. G.(wspólników (...)) spółka cywilna P.) sto udziałów w (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością P.za cenę 1 550 000 zł (§4 aktu). Strony umowy oświadczyły, że kupujący zapłacili już na rzecz sprzedającego gotówką część ceny w kwocie 550 000 zł, co sprzedający potwierdził i pokwitował odbiór tej kwoty (§5 ust. 1 aktu); kupujący oświadczyli, że zapłata reszty ceny w kwocie 1 000 000 zł nastąpi do dnia 23 listopada 2010 r. przelewem na wskazany rachunek bankowy (§5 ust. 2 aktu) – w zakresie obowiązku zapłaty tej kwoty kupujący poddali się egzekucji na podstawie art. 777 § 1 pkt 4) kpc (§5 ust. 3 aktu). W akcie notarialnym nadto zawarto stwierdzenie, że strony rozwiązują zawartą w dniu 02 listopada 2010 r. umowę przedwstępną sprzedaży udziałów w spółce (...)i zrzekają się wobec siebie wszelkich roszczeń wynikających z tej umowy (akt notarialny k. 15-18).

W dniu 22 listopada 2010 r. S. G. i Z. G. dokonali przelewu kwoty 1 000 000 zł na rachunek bankowy A. W. wskazany w treści aktu notarialnego z dnia 19 listopada 2010 r. – w tytule przelewu wskazano, iż przelew dotyczy wpłaty zgodnie z aktem notarialnym rep. A nr (...) z dnia 19 listopada 2010 r. (wydruk bankowy k. 19).

Postanowieniem z dnia 16 lipca 2013 r., sygn. akt I Co 834/13, Sąd Rejonowy w Płońsku po rozpoznaniu sprawy z wniosku A. W.z dnia 21 czerwca 2013 r., nadał klauzulę wykonalności aktowi notarialnemu sporządzonemu w kancelarii notarialnej w K.przed notariuszem W. K.za nr rep. A (...) w dniu 19 listopada 2010 r. przeciwko S. G.i Z. G.w zakresie § 5 punkt 3 tegoż aktu, z ograniczeniem odpowiedzialności dłużników do kwoty 550 000 zł oraz zasądził solidarnie na rzecz wierzyciela kwotę 50 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania (k. 14 i 57).

Pismami z dnia 31 lipca 2013 r. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Płońsku J. J.zawiadomił S. G.i Z. G.o wszczęciu w sprawie sygn. akt Km 631/13 z wniosku A. W.egzekucji należności wynikającej z tytułu wykonawczego w postaci zaopatrzonego w klauzulę wykonalności nadaną w dniu 16 lipca 2013 r. aktu notarialnego z dnia 19 listopada 2010 r. nr rep. A (...) – w zakresie należności głównej 550 000 zł oraz kosztów egzekucyjnych (k. 12-13).

Powyższy stan faktyczny ustalono na podstawie w/w dokumentów znajdujących się w aktach sprawy niniejszej – kwestią sporną pozostawał fakt uiszczenia przez powodów pierwszej części ceny nabycia udziałów w kwocie 550 000 zł, jednak zdaniem Sądu pozostaje on w istocie bez znaczenia dla merytorycznego rozstrzygnięcia z uwagi na przedmiot sporu w sprawie niniejszej. Wnioski dowodowe zgłoszone w odpowiedzi na pozew podlegały oddaleniu z uwagi na to, iż fakty możliwe do ustalenia na ich podstawie pozostawały bez znaczenia z punktu widzenia przedmiotu sprawy.

Sąd zważył, co następuje :

Powództwo jako zasadne należało uwzględnić w całości.

W ocenie Sądu powództwo należało uwzględnić z uwagi na wykazanie materialnej przesłanki jego zasadności – strona powodowa udowodniła zaistnienie okoliczności faktycznych uzasadniających zastosowanie przepisów

formalnoprawnych dotyczących roszczeń przeciwegzekucyjnych. Zgodnie z art. 840 § 1 pkt 2) kpc dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub części, jeżeli po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane – w typowej sytuacji chodzi o zaspokojenie roszczeń wierzyciela przez dłużnika. W sprawie niniejszej bezspornym pozostaje, iż powodowie uiścili na rzecz pozwanego kwotę 1 000 000 zł, w zakresie której to należności poddali się egzekucji wprost z aktu notarialnego na podstawie art. 777 § 1 pkt 4) kpc (§5 ust. 3 aktu) – spełniając to świadczenie pieniężne powodowie wskazali konkretne zobowiązanie, z którego w ten sposób zamierzali się zwolnić. Możliwe jest prowadzenie postępowania egzekucyjnego na podstawie tytułu wykonawczego w postaci zaopatrzonego w klauzulę wykonalności aktu notarialnego jedynie co do należności objętej oświadczeniem dłużnika o poddaniu się egzekucji; prowadzenie egzekucji pomimo zapłacenia przez dłużnika kwoty wymienionej w akcie notarialnym uzasadnia pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności na podstawie art. 840 § 1 kpc (por. wyrok SA w Gdańsku z 04.03.1997, I ACa 151/06, Prob. Egz. S. 1997/26/101 z aprobowaną glosą S. Dalki). Jak podkreślił Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 19 marca 1975 r. (III CRN 368/74, OSNC 1976/4/86) poddanie się dłużnika egzekucji w akcie notarialnym dotyczy świadczenia określonego zarówno co do przedmiotu, jak i co do podstawy prawnej – na podstawie takiego aktu notarialnego nie może być egzekwowany inny obowiązek dłużnika, czy to wynikający z kolejnych czynności między stronami, czy też zatajonych przez kontrahentów w akcie notarialnym.

Oświadczenie pozwanego złożone w odpowiedzi na pozew, zgodnie z którym cofnięto pokwitowanie przyjęcia pierwszej transzy ceny jako nieodpowiadające rzeczywistości i złożone dla pozorów, pozostaje bez znaczenia dla merytorycznego rozstrzygnięcia powództwa opozycyjnego: istnienie zobowiązania powodów w zakresie zapłaty kwoty 550 000 zł powinno być przedmiotem odrębnego postępowania, w toku którego pozwany winien udowodnić fakty, z których wywodzi skutki prawne; podobnie bez znaczenia pozostają okoliczności sporządzenia i przygotowania aktu notarialnego oraz inne czynności prawne między stronami (umowa przedwstępna, wystawienie weksla niezupełnego i sporządzenie deklaracji wekslowej). Powtórzyć należy, iż oświadczeniem o poddaniu się egzekucji złożonym przez powodów nie była objęta pierwsza część ceny nabycia udziałów, a tym samym niedopuszczalne było skorzystanie z możliwości prowadzenia w tym zakresie egzekucji w oparciu o pozasądowy tytuł egzekucyjny; podkreślić trzeba również, że Sąd w sprawie niniejszej w żaden sposób nie przesądza, czy pierwsza część ceny została przez powodów uregulowana, czy też nie – stwierdza jedynie, iż pozwany nie może czynić użytku (idąc niejako „na skróty”) z uzyskanego tytułu wykonawczego w celu wyegzekwowania tej części należności. Na marginesie jedynie wskazać można, że bezskutecznym pozostaje zaliczenie przez pozwanego części kwoty 1 000 000 zł na poczet pierwszej części ceny nabycia; zgodnie z art. 451 § 1 dłużnik mający względem tego samego wierzyciela kilka długów tego samego rodzaju może przy spełnieniu świadczenia wskazać, który dług chce zaspokoić – skoro powodowie wskazali, z jakiego konkretnego zobowiązania zamierzają się zwolnić dokonując płatności, to ich oświadczenie w tym zakresie uznać należy za wiążące dla pozwanego; z treści aktu notarialnego z dnia 19 listopada 2010 r. nie wynikało, aby na nabywcach ciążył inny obowiązek, niż uiszczenia drugiej części ceny w kwocie 1 000 000 zł. Stwierdzić zatem należy, iż po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie uzasadniające skuteczne powoływanie się na przesłanki roszczenia opozycyjnego zawarte w art. 840 § 1 pkt 2) kpc – zostało bowiem spełnione świadczenie, co do którego dłużnicy poddali się egzekucji. Tym samym niedopuszczalne było rozciągnięcie możliwości prowadzenia egzekucji świadczenia nieobjętego oświadczeniem o poddaniu się egzekucji w oparciu o pozasądowy („skonsumowany”) tytuł egzekucyjny z pominięciem postępowania rozpoznawczego – prowadzenie egzekucji innych długów niż objęte oświadczeniem o poddaniu się egzekucji jest równoznaczne z obejściem przepisów regulujących postępowanie egzekucyjne: wierzyciel dowolnie zaliczając wpłaty dokonywane przez dłużnika na poczet zobowiązań nie objętych pozasądowym tytułem egzekucyjnym mógłby faktycznie wykorzystywać tę instytucję (istotnie upraszczającą procedurę uzyskiwania tytułu wykonawczego) do egzekwowania należności, co do których dłużnik egzekucji się nie poddał – wielokrotnie realizując jeden tytuł wykonawczy.

Mając powyższe na uwadze, należało orzec jak w sentencji wyroku, o kosztach procesu orzekając na podstawie art. 100 kpc w zakresie kosztów zastępstwa procesowego powodów: Sąd uznał, iż z uwagi na fakt korzystania z usług tego samego pełnomocnika słuszne jest przyznanie na rzecz każdego z powodów połowy stawki minimalnej wynagrodzenia

adwokata; w zakresie pozostałych kosztów procesu poniesionych przez powodów brak było podstaw do odstąpienia od wynikającej z dyspozycji art. 98 kpc zasady odpowiedzialności za wynik procesu.

SSR del. Radosław Jeznach